

Н. ПОДГОРНЫЙ,
СССР-нің Дзеді Советінің
Президиумунун Даргазы

СОВЕТ РОССИЯНЫҢ КҮШ-АЖЫЛЧЫ БАЗЫМНАРЫ

саан алып доош, ажал-агый-
мың үш фермаларың аразы-
мыңа, чарышка кырыппи-
шаа, Күлүзү сүт-бараа

мозу саалчы Зод Бар-ош
нентис-биле чыда 285
дентвер сүтү саан алып
тургап, октябрьны тоя-
чузуде-ле 368 дентвери,

двухлистне чарымынга бирги
чегин чаалап алган, 80 рубль-
бизе тапталат.

С. ТАМЧАП.

АЖЫЛГА КОЛ ЧҮҮЛ

Уксааны улам экижидер

ТЫВА АССР-НИҢ ДЭЭДИ СОВЕДИНИҢ ПРЕЗИДИУМУНДА
ХООЙЛУ ПРОПАГАНДАЗЫН КҮШТЕЛДИРЕР

ШЫН

Шериг-патриоттук кижизидилге ЫДЫКТЫГ ХҮЛЭЭЛГЕ

Партиянын болгаш совет чактагы доктормал саясат саясатчынын ачында, бистин Совет Армияны база Шериг-Далай флотуус бири чергенин дайынчы техникасы болгаш чепеэ-биле хандыр-тыптап. Чепеэган совет дайынчылардан пегеле куштеа-ген.

«Бүтү-пийтин шериг ху-лодзенин дугайында» ССР-нин Хоойлуну Чепеэган Куш-терге шериг албаны эртеринге аныктарын белектеринче улуг негедеп салган. Ол Хоойлуну амыдыралга ботта-дырбышан, бистин республи-калык партия болгаш совет органыны чонун ортузунга шериг-патриоттук кижизидилге ажилын күштедирип, шериг баар оолдарын баш улур бе-леткээрин чедип ап турар. Ке-лер үенин дайынчылары ДОСААФ-тын өөредилге ор-ганизацияларына аны-ангы шериг-техникти мергежилер-ни чедип ап келгенер. Кол-хоз, совхозтарда, албан, буду-руга черлеринде өөредилге пунктарында шериг азы-лыктар өөредип, аге билиглер-ни чедип ап турар.

Партия организациалары калдарын шилип алдырыче кичээтпейн күштедирген. Өөредилге пунктарынын ин-структорларын школаарын, техникумдарын болгаш про-фессинал-техникти училце-лерин шериг кижизидилге-нин талазы-биле удуртукчу-ларын шилип ап турар. Курсыларда хой-хой комму-нист-дайынчылар боттары-нын шериг талазы-биле билиг-дерин аныктарга замчылыг, бергелери алып эртеринге оларын кижизидип, шериг херонте чачкытырып, эсе-мадыралыг, дидим, шыдам-кай чоруктарга өөредип турар.

Шериг херонте аныктарын белектер талазы-биле эвээш эвээ амыдыралыг СЭКП-ниң Бин-Хем райому ал чорукан. Районун шериг комиссари-алыг, комсомол, ДОСААФ ор-ганизацияларынын демниг ажилдап келгенин түн-дөлдө аныктарын шеригини аге билигтеринге белектер ажил аки тургустунган. Ол шыкшан социалист Ада-чурт-ту камгалар дугайында ле-нин чачгыларын боттады-рырычте, шеригин дагыраал болгаш уставын баш улур

өөренип алган турарынче аны-ктарын хаара тутар ажилче улуг кичээтпей салдыган. Камгалар-массалыг ажиллар-нын көрүлдө болгаш анык-тарын шеригке байырзалды-биле үдөрү районда эки чап-чыл аларган. Хой-хой анык-оскенер шериг-техникти бө-жүмөрдө, клубтарда өөренип, спорттун аны-бүрү бөлүм-неринде хаара туттунган.

«Совет Армия — бистин улдузус-биле калы чурттал турар, оң кезээ-дир. Бисте шериг албанын эртеринге — дайынчы мергежилде болу-рун чүгө школазы эвес. Ол болза, оон-биле калы, идеялыг болгаш күш-амыр дадыгыш-кыннын, сагыла-чүрүмүг болгаш организациалыг болу-рун аки школазы» деп, партия-нын XXIV съездинин СЭКП ТН-нын Отчет илетке-лине эш Л. И. Брежнев өв-ээлэп чугаалаан. Ичтанган Совет Армияга шериг албанын эртерин чоруп турар оол-дарын бүгү тала-биле кижизит-тиген, быгыт сагыла-чүрүм-лүг өртем-билдинг, эки кадык-шылдыг кылдыр белектер чор-уларын чугула.

Аныктар ортузунга шериг-патриоттук кижизидилге ажи-лыг чамдык районнарда эки тургустунган. Оң чачына-е алыларын революшчу, дайын-чы болгаш күш-амыр ажи-ларын походууга 22 муң амык оолдар, кыстарын ки-ришкенин чугаалаарга-ла чет-чир. Олар аны-бүрү чугула материалдарын чыгганнар. Республиккада хоочун салгал-дын өртен ортузунга турас-кааткан 83 музей болгаш бу-лунар амыкдан турар.

Улуг-Хем, Каа-Хем, Чөөн-Хемчик болгаш өске-даа рай-оннарда шериг-патриоттук кижизидилге болгаш шеригке аныктар белектер ажил-дарын эки тургустунганы-нын түнөлдө бө черлерден шериг баар оолдар дайынчы болгаш политикти өөредилге-ни тергилерин ботт шыга-рап турар. Шеригин «Н» кезектеринде албан-хулаагелерин эртерин турар Б. Формал, С. Лазарев, В. Козлов, А. Тете-рин, К. Алай-оол, С. Тодышев, А. Анякин болгаш өскө-даа дайынчы шыгалардын ийи-үш хөрөк демдерин болгаш дайынчы тускай мергежилдерин чедип алтылааннар. Тывадан

чоруктан оолдарын хой кезин төрөн черинин, чоңун адим сымкай, дайынчы болгаш по-литикти белектерин тергилер-ни кылдыр шыгалар, баар-ган кезектеринде уран чүгө болгаш спортка бедик мерге-жилдин көргүзүп турар.

Партия организациалары-нын чугула сорулгаларын бирээп база, келер үенин дайынчыларын революшчу, дайынчы, күш-амыр чачыл-дарга кижизидип, оларын ор-тузунга улуг кижизидилге ажилдарын чорудары болур. Бо ажилга эвээш эвээ улуг-узуун коммунисттер Совет Эвилелин Мадыралы Н. Макаренко, Д. Ефимов, Х. Чур-гуй-оол, курлавырларда офи-цер Н. Бопалов, старшина В. Костенко, сержант В. Ку-наев, шериг комиссары В. Уг-лев болгаш өскө-даа кия-рып келгенер.

Соолу үеде шериг-патриот-тук ажил республикалык шко-ларын, ортук болгаш дээди өөредилге черлеринде, техникумдар, профтехучили-шелер калбарып турарын бисте өртүп турар. Иланга Кызылдын № 214, Туранин № 1, Чалзанын № 1 орту-мак школаарында шериг хер-он өөредилге-биле холбап, келер үенин анык дайынчы-ларын шеригке эки белектер. Бо черлерде партия, комсомол организациалары өөреникчи-лерин Октябрь революция-нын болгаш хамааты дайын-чы оолдун чок мадыралынын, беш чыл планнарын шалып-чыларын болгаш Ада-чурт-ту Улуг дайыннын чыла-рында Төрөн чуртувустун камгаларчыларын алдарыг чачкыларын кижизидип, өө-редип турар.

СЭКП-нин XXIV съездинин Төрөн чуртувустун камгалар-нын быжылар дугайын чугу-лап айткан. Ичтанган ол сорулган күөсүдү дээш чер-терде партия райкомдары, шер-иг комиссариаттары, ДОСААФ, комсомол организациалары камгалар ортузунга шериг-патриоттук кижизидилге бол-гаш шеригке белектер ажи-лын улук күштедирип чор-уар ужурул.

П. ГРИГОРЕНКО,
Тыва АССР-ниң шериг ко-миссары.

К о л кичээнгейде

● ДЕЛИ. ПНАП-тың VI съездинин эш Л. И. Брежневтин чугаазын Индияда ба-за калбаа-биле сонугурап тур-ар. Солуннарның бири арын-нарында Индостан чартын ор-тулукта соолу болушкуннар-га холбаштыр Л. И. Брежнев-тин чугаалаан чүддерин ча-парлагылаан. Чепеэган меса-дежишкенин соксадарынче болгаш Азияның ол ийи куру-не-леринин аразынга тайбынчы-натар тургузарынче оң кий-гырганын парлагы оңзалап демдеглээн.

Чурттуң демократтыг хей-китизинин солуну «Патриот» Л. И. Брежневтин чугаазын «Совет Земели шынның тай-бың дээш туржуп турар» деп эгенин аадаан парлаан. Хан төгүшкүнүн соксадарын дээш, даштын муштерини кандай-даа холгаарлаашкын чокка улустарын хойлу эзугаар эртелерин барындаалар тургаш, ол мислдежишкенин айты-рын шиттирлээр дээш Со-вет Земели шиттирлери тур-жуп турарын солун бизжээ.

● ПАРИЖ. Паритиң со-луну эш Л. И. Брежневтин чугаазын допчулалын деген-дегенин биле парлаан. Солун-нар индий-пакистан миса-дежишкенин, а ол шыкшан Е-ропа айтырыгы холбаштыр оң чугаалаанын оңзалап ай-тып турар. «Фигаро» солун «Совет Земели Индостанда тургустунган айтырыгы поли-тика талазы-биле тайбын шиттирлээринче кийгырып турар» деп демдеглээн. Айныл чок чорук болгаш кады ажил-дажылга талазы-биле нити-верлоа чөвүлел хуралын Совет Земели 1972 чылда-даа чылы-дырып болур деп санап турар дугайын Л. И. Брежневтин чу-гаазында айтканын «Пари-жур» солун демдеглээн. НАТО-нун чурттары Европаның бу-гу улустарын тайбынче чүт-күл-биле боттарынын прак-тиктиг ажил-херектерин чүт-күлдөндүргө белем бе, деле-сейде дүшкүрүлүп чорукту ча-вырыдырычыне, Европаның айныл чок чоруну быжыла-зынче кийгырыгы харылаа-рынга олар белем бе деп чүе-ни НАТО-нун Чөвүлелиниң Брюссельге болур сессиязы көргүзө бээрин дугайында СЭКП ТН-ның Чингине сен-тарын чугаазында айткы-нын солун бизжээ.

ДЕЛЕГЕЙ БО ХҮННЕРДЕ ПОЛЬША КОММУНИСТЕРНИН VI СЪЕЗДИЗИНДЕ

ВАРШАВА. (СЭТА). Де-кабрь 9-та Польшаның Бат-тышкан ажилчы партиязы-ның VI съездин бодуну ажи-лын үргүлчүлээн. Делегаттар

V болгаш VI съездилерин аразында үеде ажил-чору-лугуларын дугайында ПНАП-тын отчет илеткелин, Польша Улус Республиканык улук

мийагы социалист хөгжүдө-нин талазы-биле партиянык сорулгаларын дугайында ПНАП ТН-ны Бирги секретары Э. Геректин илеткелин,

1971—1975 чылдарда ПУР-нун инициал-экономика хөг-жүдөзинин кол улганыш-кынарын дугайында илет-келди чугаалап турар.

Болгарияны Коммунист партиязын төлөөлөрүн баштын БКП ТН-ның Бирги секретары Т. Живков, комму-нист болгаш ажилчы өскө-даа партияларын төлөөлөр-ниң удуртукчулары съездинин делегаттарына байыр чеди-рип, чүе чугаалаан.

Республиканың чаа чазар

ПРАГА (СЭТА). ЧССР-ниң Национал фронтунун ТН-ның саналын эзугаар Пре-зидент Л. Свобода республиканың чаа чазаран томуйлаан. Чазактың Даргазына Л. Штругалды, даштын херектер министринге Б. Хнеуенти, национал камгалал министринге М. Дзурну томуйлаан. Чехословакияны конституцияын эзугаар чазак-тың баштын болгаш оң кеңигүннери Федералдыг хурал бадылаар умурлуг. Фе-дералдыг хурал бо айтырыгы декабрь 17-де чугаалап көөр дээн.

ПАКИСТАННЫН ЧААЗАН ТУРГУЗАР ДЭЭН

РАВАЛПИНДИ. (СЭТА). Па-кистаннын президентизм ге-мерал Яхья Хан Пакистаннык чазарал тургузарын барын уездик партиялар болушун удуртукчуу Нуру Амине болгаш пакистаннык улусчу партиязын баштын З. А. Бхуттога дашкан. Манча хол-баштыр Яхья Ханнның меде-лелинде чугаалаан болза, ча-заакка премьер-министринин албап-дужаалыга Нуру Амни, премьер-министринин орадакчынын албап-дужаа-лыга З. А. Бхутто умурла-уруугу.

Индостан чартык ортулукта дайын

ДЕЛИ. (СЭТА). Шериг ко-мандылаанын тускай төлө-лөкчизинин дыңатканы-биле алырга, индий шериглер «Мух-ти бахин» дээр холбала ар-миязы-биле сыргы дем кат-тыжып алган. Чөөн Па-кистанда үш кол уганыш-кын шаап халдаашкын чедипкиниг калбарты тур-ар. Индий шериглер чугула стратегтиг пунт болур Ко-мала демп-орун болгаш чаа-зыг орун бөлгөдү эвээп ал-ган, пакистан шериглерин угурлаашкын сый шап-лаш, Мехта хемде чед бер-ген.

Индий шериглер стратегтиг талазы-биле чугула Джессор эвээп алган, Дакнае савар халдаашкын үргүлчүлэп ту-

Чорудулгалары

рал. Индий шериглер Джессо-лада болгаш хемчөлдүн талазы-биле ийги далай пор-ту Кхуллада чед берген.

Барын фронтуда, Джамму-да болгаш Кашмирде кады-дошкун тулашкуннар үргүлчүлэп турар. Тускай төлө-лөкчизин медеглээн-биле алырга, пакистан шериглер Чхамб дөвөкээринде тула-чушкунче чаа күштерин кийрген болгаш индий шериг-лер камгалалдык чаа быжы-далычче атыраалан.

Кармер секторда индий шериглер шаар халдаашкын чедипкиниг калбартып тур-ар.

Индий информс агентиле-дерин дыңадыын эзугаар

алырга, Чөөн Пакистанда па-кистан армиянык командла-кыш генерал-лейтенант Ни-язи, дээди дунаадыг өскө-даа офицерлер болгаш Чөөн Па-кистаннык административ-нык төлөөлөкчилер Дакнае далай-биле кагган. Барын Пакистанга ужурун үшөп.

РАВАЛПИНДИ. (СЭТА). Пакистаннын шериг коман-дылаанын төлөөлөкчизин ме-деглээн: пакистан шериглер индий кезектер-биле кады-дошкун тулашкуннарын үргүлчүлэп турар. Пакистан шериг-лер үш индий көдө суур-ну эвээп алган. Снакото де-висюринде кады-дошкун тулашкуннар база үргүлчү-лөп турар.

Кыдат удуртукта солушкуннар

Бот-боттарынын аразында демиселдин түнөлдө соолу үеде кыдаттын удуртукта-да чаа өскөргөлөр болу-лаан моон мурунда дың-латкан болот. Пекинин по-литиктиг аразында бири-роолдар Чжоу Эн-лай биле Кадэ Цзиан Циан, Ю Во-нян, Чжан Чун-дэ болгаш өске-даа олар шыкшан, кыдыг болук амыдыралга көстүп келгилээн. Олар кула-тура революшкынның үе-инде калжалыг антисовет-лик болгаш идеикейни чор-уу-биле керээр. Шериг чачкынарында солчушкун-нар болган. Чокка чедир-ле Маоун «салгалкын» болгаш «оң херонун узам-чыл» дитирип турган мар-шал Лянь Бяо, кыдат ар-

миянык кол штавынык на-чалыгыт Хуан Юн-пэн, оон үш орадакчы, арында удур-тур албап-дужааларга олур-ган өскө-даа чамдык кийиз-лер политиктиг аразында ар-лы берген. Олар оң мурунда по-литбюроун кеңигүнери тур-ганнар.

Чокка чаа Пекинин «Ижымын кыла», «Цифан-цзюнь бао» солуннарына бол-гаш «Хунди» журналга пар-лаан элдегити мурунку чүд-лөккн удуртуктаа шон-со-даларын ханлаашкын фантисм хулаап көргөш ол болур. Пекинде даштын хай-гааракчыларын нити бо-ды-биле алырга, ук чүтү пар-тия болгаш күрүпө апа-радына база бир улук ар-лаашкын чорудар дуга-

аын чарлаарыга хой-пийти-ниг бодалын белектер сор-гунан салган.

Боттарынык «кеңиг сорул-галарын» чедип алыры-биле «чарлыдырыч ажил-чору-дуганы кылдып, хон-пугу-дери болгаш аныастыг чо-руктары» тардып, «сүлчө-лери күткүп турар» ошор-у-нист шугушун төлөөлөкчи-лери КНР-да болгаш КНР-де бар деп ук чүдүлүг авторлары айткан. «Политикада ошор-у-нистке организас талазы-биле «хуузада эрсе-аңгы-харар, секталы болгаш ча-рылдырыч чорук» чалып чок касыралык бөөр деп, ук чүдүлө чугаалаан. Чүдүлүг авторлары чаа аттарын тодар-гай айтканын, «Мао Цзэ-дун шугуш» буурадым дү-журенин орадакчы Ляо Шао-ин шыкшан, кыдыг «буузул-чарын» буурудамын, кыдат удуртуктаа ол «буузулчу-ларын» улук сойлаан бол-гаш шугушчүлөк өскөргө чок «ажыдакчыларын» ма-наап.

Пекинде политиктиг хайга-ралчылар бо чүдүлүг анализ-леп, мындыг түдөөди чап-гыс ай бодал-биле кылган: моон мурунда каш удаа бооп турганы мыкшан, «удуртук-ны күштедирер» дугайында чугаа-сооттар болушун туру-птар бижылап алары-биле, «сүлчүл» революшкынның түнөлдө болушун тургузуп алган эрге-чакырганын эзу-турушун чакырып хаары-биле, чаа болук удуртукчу аны-ла-дыкчыларын албап-дужаалар чалатканын шыкытыры-биле Мао Цзэ-дунга ол чорук херектиг апарган. Мао Цзэ-дун Ляо Шао-инге болгаш бодуна анык чок өскө-даа амыды-чаларга удур демисел үе-ни-де үстүндө айткан амыды-чалары биле турган. Кы-дат удуртуктаа демисел ма-о-чу уганышкынның кри-зис болгаш политиктиг чугу-ла айтыргаларын талазы-биле үе-лө-бодаларын шыкын карышкан өлөдөдү турар ол фактыга кым-да чыгыныс.

Кыдаттыг удуртуктаа элдегити солчушкуннар ылаңгыг пропаганда талазы-биле антисоветизмни күш-тешишкын-биле, а ол шыкшан маотуларын дөдөтө ар-намында холдешкыныра-биле касыралып турар.

Ижээ, ол дугайын КНО-да кыдат төлөөлөкчилерин КНО-да көстүп келгенин баштайгы хурундерин эгел-деш салып турар күжениш-кыни империалист күш-терин агресци политикаын сойлаарынче канча-даа уг-лашсап, а антисоветизм өскөдүрине болгаш соци-алист күрүлөөлери боттүг саадыралыга удур хөдөй-ниче углашкан деп чүе Нью-Йоркта Кол Ассамблеяны ху-ралдарына оларын чугаала-рындап аларын турар.

Ак-көк дээр аяс турзун

Амгы үеде «Тыва кобальт» комбинатынын гидрометаллур-гия цегинде ажилдап турар мен. Шериг албанында ха-лашкан бир чыл ажа бердим. Ыччалза-даа шериг чоразан чыдарынын утунмас. Ол дуга-йым кады чоразан эш-өөрүмө бо-ла чугаалаар мен. Шериг албаны кийиге улуг өөредил-ге, кижизидилгени бээр дээр-зин көрдүм.

Кажан школага өөренип тур-гаш, артиллерист болурун кү-лөп чордум. Ол күзелинин шер-иг комиссариатында чугаалап бээримге, мени ынаар чорут-кан. Байырлыг байдалга дай-ныкыс дагырааны хулаап ал-ганымыс сонда, бистен негел-де күштелген. Бистин шуп-туеус, бир эвэс херек апарза, Төрөн чуртувустун мурунга амы-тынычысты бээринге белем турдувус.

Бистин Төрөн чуртувустун хорайларын болгаш суурла-рынче дайынның самолёттары

бомба онтавзын, хайыралыг черивистин ак-көк дээр кезээ-де арыг турзун дээш бисти өө-редип, кижизидип турар дээр-зин ычкан билген бис.

Солдат амыдырал баштайгы үеде берге болду. Ыччалза-даа ону чоруту амык эртивис. Номуп каан дөрт снарядты каш секунда дургусунда боолары-биле онктарты безин берге. Дайзынын самолет дээрге көстүп келген тазарылгада, ону кончук дүргөн шыгаары хай-гааракчы-шыгааркыдан, коман-дирден кончук хамаарыш. Ону каш ай эртенде күөсүдөп шы-даар кылдыр өөренип алкан бис. Шеригниң 2 чылының дургусунда шериг албаны бисте наң деп бымыг чурунуг, политиктиг болгаш дайынчы өөредилгени тергилерин кыл-дыр хуулдурупкан.

Мен баштай шыгаакчы тур-ганымдан сөөлүрөдир коман-дир чедир депшэн мен. Эки өөредилге, чурунуг дээш тур-

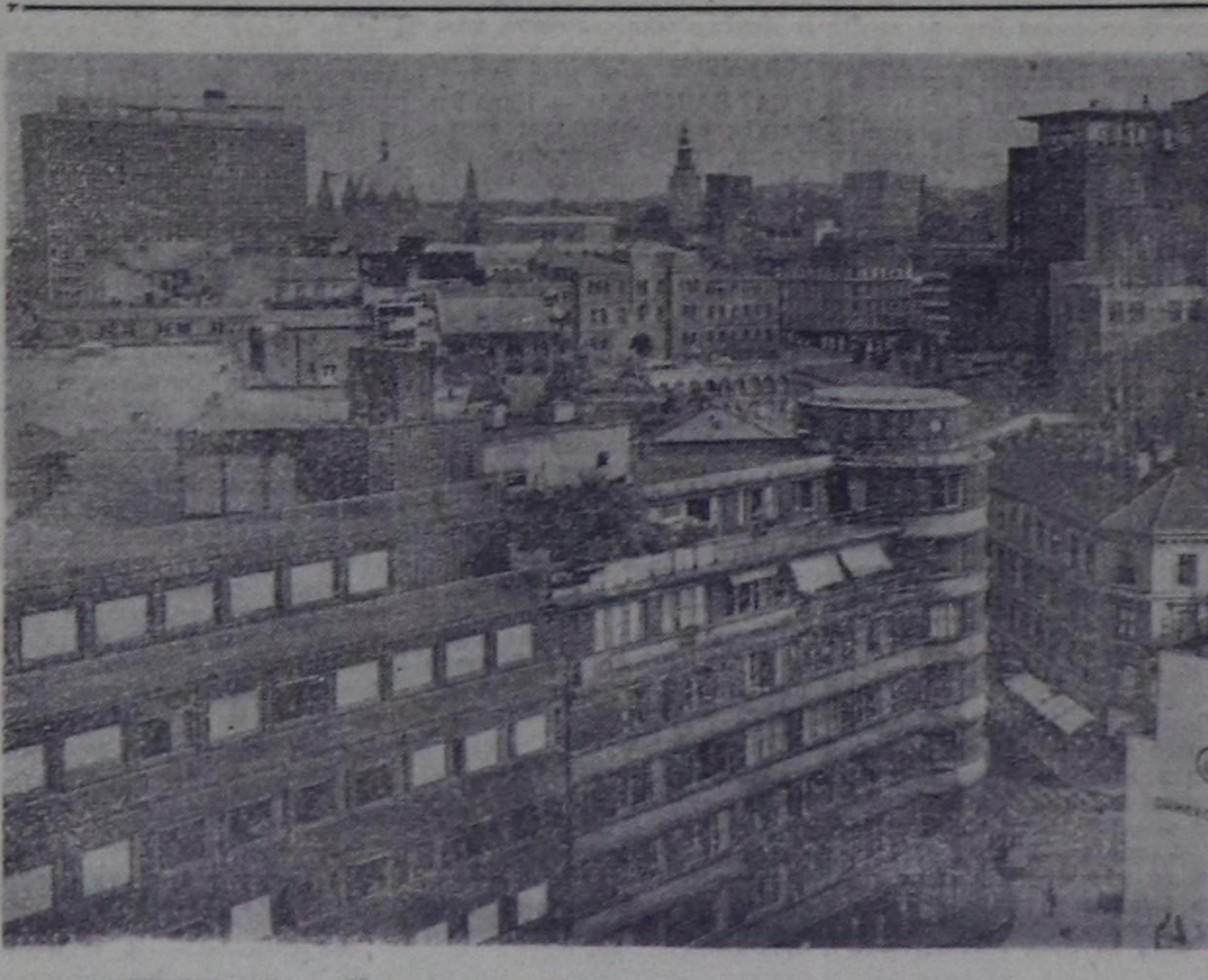
ган кезээмниң командырал че-ринден хой удаа манталдарын, шаңналдарын алгылаан мен.

Амгы тайбын үеде америк империалисттеринң Вьетнама хангы үлүгдөйгелери, оларның дайынчылар чоруктары совет кижиги бүгүдөжиниң чүрүн сар-гыдып, килеңдеп турар.

Төрөн чуртувустун кызы-гаарын дайын чеме-даа үрүр деп сөмө, бистин ракета бол-гаш артиллерия кезектерини-тин дайынчылары ону кажан-даа эртерибес. Совет Армия аас-кемни долган Төрөн чур-тун, ханы ынак чоңун карак огу деп камгалар, кезээде бе-лен турар.

Ыччанган Совет Армияга шериг албаны эртериб ыды-тыг хулаагелге бүгү тала-биле белектериб, бымыг са-гыла-чурунуг, эртеринг баары күзенич.

Петр ДАЖЫ,
мурлавырда улуг сержант.

ЧУРУКТА: Осло—Норвегиянык найысылалы. С. ПРЕОБРАЖЕНСКИЙНИН ФОТОЗУ. (СЭТА-нын фотохрониказы).

КИЖИНИН ЭРГЕЛЕРИН КАМГАЛААР

Каттышкан Нациялар Организацианынң Кол Ассамблеянын шиттирип эзугаар кижиниң эр-гелерин Хунун чылдың-на декабрь 10-да бүгү делегейге демдегеп эртерип турар. Кижиниң эр-гелерин бүгү-нитти декларацияын 23 чыл бу-рунгаар хулаап алган, ол болза кижиниң кол-нол эр-гелерин болгаш хосталганын камгалар талазы-биле КНО-нун амыкдан кылган баштайгы деле-гей документин болур.

Кижиниң эр-гелериниң бүгү-нитти декларация-зы 30 чүүлден тургустунган. Ында хамааты бол-гаш политиктиг эр-гелерин, хосталганы, бүгү ки-жилерин дегне камгаларын айткан. Чугула со-циал-экономика эр-гелерин: амыдырал, дыштар-лыг, өөренип болгаш социал хандырылга эр-гелерин база айттып турар. Бодалдын болгаш арын-мурунун хостуг болурун, хуралдарын хостуг бо-лурун база тодаргайлаан.

КНО кижиниң эр-гелеринге тураскааткан алззы каш декларацияларын болгаш конвенцияларын оң сөөлүндө чылдарда хулаап алган. Оларның аразында—сөөк-ызы ылгаар чорутуң бүгү хей-ирлерин уутукаа дугайында декларация болгаш делегей конвенциязы, кижиниң хамааты, поли-тикти, экономика, социал болгаш кулчурага эр-гелерин дугайында дугурунуга, херэжени-мерге хамаарыштыр сөөк-ызы ылгаар чорутуң уутукаа дугайында декларация, уруглар эр-гелер-

риниң дугайында декларация болгаш өске-даа чу-гула документилер бол.

Колониалдыг чурттарга болгаш улустарга ха-маарышпас чоруту тысыр дугайында КНО-нун Кол Ассамблеянын 1960 чылдың декабрь 14-те хулаап алганы төөгүлү декларация онза умур-дузалыг болуп турар. Үстүндө ааан делегей до-кументилерин кажан КНО-нун кеңигүнүнге Азия-ның болгаш Африканын анык курунелериниң улуг бөлүү киргенде, КНО-га күштер деңизгүү өскөргөндө хулаап алганы билдирг болгай. Оң мурунда кижиниң эр-гелериниң талазы-биле айтырылганы шиттирлээринче улук моонданы империалист күрүнелер, амылчы чоннарга боттүг эр-гелерин бээр хончу чок капиталист күрүнелер яны-бүр чылдаганынага сымдагал алгаш таварыштырып турган.

КНО-нун анык кеңигүүн курунелериниң бол-гаш социалист чурттарын дузазы-биле Совет Земели улустарын бот-башкарып эр-гелерин быжылап турар, сөөк-ызы ылгаар чорутуң буруу шап, дайынны пропагандалаарын хоруудап база амылчы чоннарын социал-экономика эр-гелерин тодардып турар антиимпериалист болгаш антиколониалдыг негелдерин ол документилерге кирир аргалыг болган.

Совет кижилер КНО-нун амылдап кылганы декларацияларда болгаш конвенцияларда көрдү-

ген эр-гелерден бедик эр-гелерин диклеп турар, чү-ге дээрге, бис, кижини кижи дарлаар чорутуң уутукаан, сөөк-ызы ылгаар чорук уутукааткыган нитиленде чурттал турар бис. Совет куруне кижиниң эр-гезин чүгө чарлал доктанган эвэс, ха-рын ону боттадырынын материалдыг болгаш юридиктиг үндөзинин тургузуп, хандырган. Кал-бег демократтыг эр-гелерин болгаш хосталганы, а ол шыкшан совет хамаатыларын социал-эконо-миктиг база кулчулуг эр-гелерин ССРЭ Нити-туциясында быжылаан.

Совет Земелиниң Коммунист партиязынң удуртуктаа болгаш дөткөмчези-биле хей саныг куруне болгаш хей-нитти организациалары совет кижилерин эр-гелерин болгаш эрге-аныктары-нын камгалалында туруп турар. Совет хамааты-ларын эр-гелерин болгаш хосталганын херек кырынга боттадыры—партиянын болгаш ча-заантыг ажил-чорудулашкынның төвүндө мөөңөт-тиген. ССРЭ-де бүгү чүвени чоңук эрге-анык-ка, кижиниң чагай чорунга кылып турар, ку-рунени эр-гел болгашкарынга улусчу мөөсалар-ны калбаа-биле кириштирер арганы тургускан.

Кижиниң эр-гелериниң талазы-биле КНО-нун декларацияларда болгаш конвенцияларда айткан эр-гелерин капиталист чурттарын чүс-чүс миллион хамаатылары эдилекин турары чажыт эвэс. Ол чурттарда бодуун кижилериниң

эр-гелери дең эвэс, олар аш-чутка, амыл болгаш эртем-билиг чок чорукта тазарып турар. Гра-циянык хосталгач ынакшыдыг чоңу «кара пол-ковниктериниң» шаажылаашкынның амылааш-кынынга басындырып турар, Соңгу Иландаанык чоңуна кады-дошкун репрессия анашкан. АНШ-тың миллион-миллион негелери сөөк-ызы ылгаар дарлаашкына тазарышкан.

Империалист күрүнелер өске улустарын эр-гелерин үрөп, агресци дайынаары чорудуп, сөөк-ызы ылгаарын болгаш колониализмниң политикаын чорудуп турар. Муруну Африка Республиканы, Намибияны, Муруну Родезия-ны үндөш чурттакчы чоңу апартеидтиг бол-гаш сөөк-ызы ылгаар чорутуң кижиги көөр хончу чок политиканын тазарып, боттарының со-циал-экономика эр-гелерин хамаанч, хамааты болгаш политиктиг эр-гелерин кызытканнар. Мил-лион-миллион африканыкыларын тускай кылган черлерге үшкө, кул үезиниң кижилери деп дар-лап турар. Ол чурттарын кара-башкынарын политиктиг хоруудагытканнар болган.

Ангалада, Мозамбикте, Гвинееда (Бисау) на-ционал-хосталгалыг шимчээшкенин бээр дээш португал колониалтар кижинг-херекти үүл-дөп турарлар. Бир эвэс империалист—НАТО-нун кеңигүнери курунелер Муруну Африканың

сөөк-ызы ылгаар, колониализмн чү-чуруннарын-га дузаалачын көргүсөс болза, олар ыдыг үр туруп-даа албас ийи.

Израиль эшеленчилер араб чурттардан эжелеп алган дөвөкээрлеринде кижиниң эр-гелерин кар-мызы-биле база массалык-биле үрөп турар. Олар бугун-бугун суурларын чурттакчыларын кар-гып-чыдып, шериг умур-дузазы чок объекттерин, чурттакчы чоңун бажынаарын бомбалап, арабтарын төрөн черлеринден үндүр сыгырып турар. Америк дайындыктан Индий-Кыдатты

ЫНАКШЫЛ ДУГАЙЫНДА ТООЛ

(БҮРБЭЭЖИК ИРЕЙНИН ТООЛДАРЫНДАН)

Бүрбээжик ирей тоолуп ам-
да ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

— Бүрбээжик ирей тоолуп ам-
да ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

Чараш-оол Севидиен дуга-
йында ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

Чараш-оол Севидиен дуга-
йында ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

Чараш-оол Севидиен дуга-
йында ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

Чараш-оол Севидиен дуга-
йында ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

Чараш-оол Севидиен дуга-
йында ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

Чараш-оол Севидиен дуга-
йында ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

Чараш-оол Севидиен дуга-
йында ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

Чараш-оол Севидиен дуга-
йында ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

Чараш-оол Севидиен дуга-
йында ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

Чараш-оол Севидиен дуга-
йында ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

Чараш-оол Севидиен дуга-
йында ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

Чараш-оол Севидиен дуга-
йында ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

Чараш-оол Севидиен дуга-
йында ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

Чараш-оол Севидиен дуга-
йында ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

Чараш-оол Севидиен дуга-
йында ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

Чараш-оол Севидиен дуга-
йында ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

Чараш-оол Севидиен дуга-
йында ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

Чараш-оол Севидиен дуга-
йында ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

Чараш-оол Севидиен дуга-
йында ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

Чараш-оол Севидиен дуга-
йында ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

Чараш-оол Севидиен дуга-
йында ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

Чараш-оол Севидиен дуга-
йында ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

Чараш-оол Севидиен дуга-
йында ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

Чараш-оол Севидиен дуга-
йында ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

Чараш-оол Севидиен дуга-
йында ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

Чараш-оол Севидиен дуга-
йында ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

Чараш-оол Севидиен дуга-
йында ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

Чараш-оол Севидиен дуга-
йында ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

Чараш-оол Севидиен дуга-
йында ыдыл эгеледи ээсе оң.
— Шылап ам... Шаг шаанда
болган түвөг иргин. Оң бээр
түс-даа, ийн түс-даа чыл эрт-
кең чадамас. Бо тоолду мөдө
кырган-авамын азамы ыдыл
берген түсө. Ол база бодууну
кырган-авамын ыдыл берген
кыжылар.

Полышаның белгаш Францияның кинематографистеринин кады ажыдамыгалы-
биле «Балзактын улуг ынакшылы» деп фильмин тырттырып турар. Оң ил ролжи-
дагыш кино артизи Беата Тышкенич. Ол улуг француз чогаалчыга тураскааткан
«Урунта: Беата Тышкенич белгаш француз актер Пьер Мейран олар боттары-
нын ролжонда.
НАФ—СЭТА-нын фотоат.

ХАЙГААРААР, ЧОВААР

Чогаалчы М. Кенни-Лопсанын «Тураскаалдык черлер, дуржулга-
лыг кижилер» деп чулуу «Шын» солунга парламенттининден бээр элден
е эртерек. Ынчалза-даа төгүлүгү черлер белгаш кижилер дугайында чу-
гааны номчулчулар уламчылары-биле чагааларын редакцияже чорут-
тулаан. Бөгүн М. БИЛЕН-ООЛДУН чагааларын парладымыс.

Аткаар, шинээр хоовулар
Адам-сарыг тараа таллап,
Мастерде маллар ооттай
Мон чуртун Кара-Буу.
Улут-Хем Рабодла «Х Улут
хураа» колхозтун тараалаң
чери—Кара-Буулуң чоң ми-
наар ырыжып чором. Мээң
суюурунган айтырым—Кара-
Буулуңуң чери шаанда бол-
ган ам канчаар ажыдап тур-
ганын чуулаар бодадым. Ын-
чалаш бистин чере ажыда-
п, чурттан турар дуржулга-
лыг кижилерге сестер бораат.

М. СЫГЫР-ООЛ: — Кара-
Бууңда «Адыр бугазы», «Мак-
сим бугазы» деп бугазар бар.
Ол болза чоңун ул аныкча
органастап турган кып-
ачылыг кижилерин адыр-
ды алаан черлердин Кара-Бу-
луңа чаагай дүңгүтү өстүрү-
п алар дөш амыл-агынын ор-
ганастаарында Сат Севидиен-
ны кыргын улуг-туузу уулу
деп салып чоруту мээ.

САТБАЙРАА: — Кара-Бу-
луңун чуртталганын амыл-
гыр-ла чоң. Баштайм бе-
лиңиң бадды-биле туу-
ту, боттайгы бугазында ул-
дурду. Ажыдап кычар ор-
манастар болза, сестер-да,
дүңгүт-да адыр бугазу мар-
гылдаа чоң.

Амгы үдө Кара-Бууңда
чыл бугазыга бугазуң-де
6-10 метр дүңгүтү ап ту-
рар. «Кара-Бууңуң төс бу-
гуңуң ам-даа калыптып, чаар-
тып, тарыгы бугазы чөмөш-
күтүп, чыгыш сүтүрүлганы ор-
ганастап турган, бөдөң дү-
ңгүтү ап болурунун бугу ар-
ганы бар деп, хоотун МЧА-
кычар болон чоробулар.

Чоңун бо ажыкча органаста-
тар череке колхоз баштаар
черинин, колхоз Советтин ор-
ганастагы ажылы негестинин
турар.

Баштайгы колхозу Кыргыс-
Черик-оол кычар чугалап
турар—1949 чыл түс. Бри-
гадиринге Кудайын мөөн. Се-
видиен Отуу-Даштын маши-
на орунуга сай топ ажыдаар
сестер деп айтканын берди.
Шан кычар кыштарды ма-
на-биле сай топ ажыдады-
мыс. Ол ойде Сат Бадыра су-
вай неес. Бадыра ашан саар
инек кадар берген. Ферма ор-
ганастагынын эгелези оң.
Кычар өгдөн башка чуу-даа
оң турган. Чоорту бир бажың
туттанын билер мен. Чыл
эрткенде малчылар берген

Очулдуур К. КУДАЖИ.
М. РАМАЗАНОВА.

мээ. Ол үдөң бээр бо дүңгө
кычар бо чер үдөң малчы-
ла дөңгө башкап, улут таар-
тылаңы чадип алган.

Амгы Отуу-Даштын 20 чыл
буруңга турган байла-биле
деңгөө болуурун, таптыгы-
мыс кылаар өскөрүлгөн. Фер-
мада 200 инек, 200 буга ки-
рер каада ажыдап кирген.
Ону буга-биле чыдап турар.
Топ ферманын өскөргө бурут-
кү бажыларга чаагайлап
тутканын. Оларын ажыдап
бай-тылаңды, кылап-омак
аңгаран. Бажылар буруткүдө
Ильичин камсочаалары ор-
ганынун сөңгөй турар. Хо-
оттү үдөңгө колхозчулар со-
дуп, сөңгөүлүсүп, доңгөрү
бөмүчү, кылаа пыдыраалар
билдиретал, адыр, бөдөң
дынап, кылау көрүп ту-
рар.

Културтук ажыдаарды
экилерде талаа-биле хой-
ынты органастаалары улут
ажыдаарын кылып чоруткан.
Комсомолчу-аныяларын хой-
камын «Партия дугайында бе-
сез» деп оюлуктукта хай-
ра туттуган. Ул боттун и-
чээли 3 улаа эртерек. «Со-
циалист чарыкты органаста-
аастарын улут экилерин дуга-
йында» СЭМ ТК-нын до-
гматын амдырап боттаңды
жеткен. Октябрьдин со-
циалист Улут революция-
нын эртен 54 чыл оюн тала-
рыңгыр мураңчы кижилерин
20-20 рубль болган мактап
бизиктер-биле шаңдаан. Олар-
ын «Сүт дөң» деп хайа
солтуп чыдап, уруурткын
Хулууду камсызлаган ас-
кан. Чымык негестерде ко-
постун, култур-массалык
ажыдаарын органастап турар.
Комсомол органастап клуб
чорудат О. Сагаан-оолдун
«Төрөң кижилер» деп но-
мунга конференцияны эрты-
раңгыне беттешкин эгеледи.

Чогаалчынын юбилейинге
Республиканын А. С. Пун-
кин атыг библиотеканы
улут орус чогаалчы Николай
Алексеевич Некрасовтун то-
руттугунинден бээр 150 чыл
оюнга тураскааткан номнар
дегестерин ажыткан. Ном-
чула залында «Российнын
улут хамаатчы», «Мен чо-
гаалынын чоңунга тураскаат-

Отуу-Даштын сүт-бараан
форманы 250 саар ивенте
237300 кг сүтү сааткан. 186
тоңна сүтү кирүүгө дүжаа-
ган. Ол болза чыл пазында
26 тоңна сүтү амыр сатканы
оң. Малга ынтаны-биле 235
тоңна сөткөн. 190 тоңна
престиги саванын, 40 тоңна
сөткүтү, 20 тоңна будук-буру-
лу беттеш алган.

Сөңдө-да, моторист Серен
Зрес-оол, сувай илек кадары-
ын Андрей Бадыра, бугаа
ажыдаары Демрикей Ман-
аарыч, тракторист Демир-
Хай Кара-оол, саатчы Матик
Хай бөдөң мураңчыларга
саалды, шаңдап-мактады ан
көргөсүр. Төгүдү черинин
бирозы Отуу-Дашта
ажы-аш атып адым хайа-
мында орай дүңгө бөдөң
дементалын хуурун. Бо бол-
за ук төрө аныдап, турар
кылаарын адыл-кылап ба-
латкылаас ил-дир. Бистер ол
оңа бүдүтүп кижилерге
чоругарыңгыр турар-даа бис.

Ил-Ш-чота боттаптал кы-
да дөңгөрүлгөң чыла шаң-
кыдап бис 50 чыл амыр үе
эрткен. Нам чыл буруңга
кылап өскөрүлгөң турас-
кааткан тураскаалдык дөңгө
тей кыргың тураскаат. Отуу-
Даштын комсомолчулары оу-
кылаптал, даптын агар-
гыр чугалап каан. Бистер
оңу кылаптал, даптын бийи-
лаар мурунда чугалап ту-
рар бис. Ынчалза-даа бистер-
ин дүңгөрүлгөң турар чап-
тылаа ытырыңгыс бар: «Вузут
дүңгөрүлгөң каан болуру?»
Ону кым харылаарың?

Кижилер чер кыргыңа тур-
гал, оң эл болуп, эсертине-
мес байлаан анылап турар
болганга, ол дөш сагыш са-
мыл хайгаарар, сөңдөң хай-
кызында чоңгаарар укуртат.

М. БИЛЕН-ООЛ,
Отуу-Дашта клуб
эргелекчиси.

Чогаалчынын юбилейинге
Республиканын А. С. Пун-
кин атыг библиотеканы
улут орус чогаалчы Николай
Алексеевич Некрасовтун то-
руттугунинден бээр 150 чыл
оюнга тураскааткан номнар
дегестерин ажыткан. Ном-
чула залында «Российнын
улут хамаатчы», «Мен чо-
гаалынын чоңунга тураскаат-

Республиканын А. С. Пун-
кин атыг библиотеканы
улут орус чогаалчы Николай
Алексеевич Некрасовтун то-
руттугунинден бээр 150 чыл
оюнга тураскааткан номнар
дегестерин ажыткан. Ном-
чула залында «Российнын
улут хамаатчы», «Мен чо-
гаалынын чоңунга тураскаат-

Республиканын А. С. Пун-
кин атыг библиотеканы
улут орус чогаалчы Николай
Алексеевич Некрасовтун то-
руттугунинден бээр 150 чыл
оюнга тураскааткан номнар
дегестерин ажыткан. Ном-
чула залында «Российнын
улут хамаатчы», «Мен чо-
гаалынын чоңунга тураскаат-

Республиканын А. С. Пун-
кин атыг библиотеканы
улут орус чогаалчы Николай
Алексеевич Некрасовтун то-
руттугунинден бээр 150 чыл
оюнга тураскааткан номнар
дегестерин ажыткан. Ном-
чула залында «Российнын
улут хамаатчы», «Мен чо-
гаалынын чоңунга тураскаат-

Республиканын А. С. Пун-
кин атыг библиотеканы
улут орус чогаалчы Николай
Алексеевич Некрасовтун то-
руттугунинден бээр 150 чыл
оюнга тураскааткан номнар
дегестерин ажыткан. Ном-
чула залында «Российнын
улут хамаатчы», «Мен чо-
гаалынын чоңунга тураскаат-

Республиканын А. С. Пун-
кин атыг библиотеканы
улут орус чогаалчы Николай
Алексеевич Некрасовтун то-
руттугунинден бээр 150 чыл
оюнга тураскааткан номнар
дегестерин ажыткан. Ном-
чула залында «Российнын
улут хамаатчы», «Мен чо-
гаалынын чоңунга тураскаат-

Республиканын А. С. Пун-
кин атыг библиотеканы
улут орус чогаалчы Николай
Алексеевич Некрасовтун то-
руттугунинден бээр 150 чыл
оюнга тураскааткан номнар
дегестерин ажыткан. Ном-
чула залында «Российнын
улут хамаатчы», «Мен чо-
гаалынын чоңунга тураскаат-

КОНКУРСКА КИРЖИҢЕР!

Профессионал-техникти өө-
редилге черлеринин сургуула-
рынын өөредилге, күш-ажы-
лы болган амдырал-турттал-
галында тураскааткан черер
чогаалды, уран чуулдуң эң
ажы чогаалдары дөш. Бүтү-
зилде конкурсуң чаралаң.

Колхозчу тарачыларын
болган ажылың аныкча
анык салталы—профессионал-
техникти өөредилге черлеринин
сургууларын амды-
рал-туртталган, күш-ажы-
лы болган өөредилгенин
дугайында чогаалдары бажы-
ри—конкурстуң негестеси оң.

Социалисттик индустрия
амдырагында амылгың аныкча
улут ролжон эртерек чугула-
мын партиянын XXIV съездин
дегестеринин, коммуни-
стин тургууңуңу—ажы-
чын аныкча позитивти
илекпей болган эртерек-билиң,
инити культураны белит тура-
рын айткан. Оң-биле тол-
баштыр ортук эртерек че-
тит алдыртып чугула профес-
сионал-техникти өөредилге-
рин, профтехуилинлерин
чектежин бүтү тала-биле кал-
барчың XXIV съезд чугула
деп берген.

Конкурса келген чогаалдар
амгы үдө амдырал-турттал-
галың, күш-ажылың, ажылың
профессионал романтикалың,
совет кижинин чаагай ажы-
лыңа талаар көргөсүлгөң,
ажык өскөңи коммунисттик
мировоззрениең кижилерин
е уталанган болуру эртерек
туттаң.

Бо конкурсту бистин респу-
бликага ВЛКСМ Тува обкому,
Тува АССР-нин Тува обкому,
Тува АССР-нин Тува АССР-нин
Министерлер Чогулунинин Те-
левизион болган рече-
ламчылыкта комитети, Ту-
ва АССР-нин Чогаалчылар
экилеринин баштаар чери, Ту-
ва АССР-нин Чогулчулар эки-
леринин баштаар чери, Тува
АССР-нин Министерлер Чогу-
луңунин чыгыш Тува обком
үндүрүр чери. Бүтү-экилерин
театр индустрияң Тува сол-
бырың баштаар чери чорут-
турар.